

Utolérni és túlszárnyalni

VISSZHANG - LXII. évfolyam, 15. szám, 2018. április 13.

Róna Péter közgazdász két írásában is (ÉS, március 22. és április 6.) szembeszáll Varga Györggyel, illetve Oblath Gáborral, és tévesen azt ismétli: „*hiába nő gyorsabban Magyarország, mint Ausztria, lemaradásunk mégis nő*”. Róna tévedését az okozza, hogy a lemaradást nem a releváns fejlettségi hányadossal, hanem a félrevezető algebrai különbséggel méri. (Egyébként hasonló kettősség figyelhető meg a zenében: a zenei hangok rezgésszáma minden oktávnál megkétszereződik!) Rónát magánlevélben próbáltam meggyőzni, de sikertelenül. Most az Olvasót próbálom meggyőzni egy-egy végletesen egyszerű, fiktív számsorral: 2, 4, 8 (Ausztria) és 1, 3, 9 (Magyarország). Látszik, hogy az alacsonyabb szintről (Ausztria 50 százalékaról) induló Magyarország fejlettsége a 2. időszakra (mondjuk 30 év alatt) hiába triplázódik, míg Ausztria csak duplázódik, s így hiába nő Magyarország fejlettsége Ausztria 75 százalékára ($3/4$), az algebrai különbséggel mért lemaradás az időszak végén változatlanul a kezdeti különbség: 1 ($4-3=2-1$). De a 3. időszak végén már győz Magyarország: $9 > 8$. Persze a Hruscsov által 1959-ben meghirdetett „utoléri és túlszárnyalni” kudarca óta tudjuk, hogy nem a matematika hibázik (ahogyan Róna képzele), hanem az akkori szovjet és jelenlegi magyar növekedési ütem fölénye átmeneti és fenntarthatatlan, idővel a növekedési ütemek különbsége elolvad, sőt esetleg előjelet is vált.

(A szerző okleveles matematikus)